NAISTEN ÄÄNI

N:o 20 Marraskuun 18 p. 1922. XVII vuosik.

STOCKMANN

1862

MAAN SUURIN TAVARA TALO

Naiskäherrysliike
"UNION"
Unionink. 15. Puh. 92 88.
Johtajatar: Svea Holmberg-Sittkoff.
Uusi omistaja.
Uudenaikaisin käsittely.
Ainoastaan ensiluokkaista työtä.

OMPELUKONEITA SINGER SYMASKINER

SINGER
OMPELUKONEITA
saadaan erittäin edullisilla ehdoilla liikkeistämme ja asiamiehiltämme kaikkialla Suomessa.

Suurmyymälässämme,
Siltasaarenk. 8—10

Vaatetusmyymälässämme,
Aleksanterink. 9.

Hyviä ja huokeita kankaita.

OSUUSLIIKE ELANTO R.L.

Anna Sarlin.

A. B. Hemflit
Unioninkatu 30
2 kerros
o
Ainoastaan kotimaista työtä.

Taideteollisuus Oy.
Helsinki, L. Ranta 4. Puh. 100 97.

Taideompelua
Taidekudontaa

Piirrettyjä Naisten käsitöitä
ja
Ulosompelulankoja

toimitamme myöskin postietuannilla, kun tilatessa vaan mahdollisimman tarkasti selitetään haluttavan työn laatu ja suuruus sekä lankojen laatu ja väri.

Koti- ja Käsiteollisuusliike
Olga Ahokas. Parikkala.

Töölön
Rohdoskauppa
L Viertotie 10
Puhelin 14 49
Omist. Prov. Ruth Wennerström.

VILLA- JA TRIKOOTAVARALIIKE
Oy.
RHEA
Ab.
Helsinki
Kasarmink. 48
Puhelin 9014
SUOSITTELEE RUNSASTA VARASTOAAN!

Kansallis-Osake-Pankki

ottaa vastaan rahoja korkoa kasvamaan **Säästökassatilille.** Tätä tiliä sanotaan paikoittain **„Taloustiliksi"**, koska se erittäin soveltuu **talousrahojen** säilyttämiseen.

D. MALMBERG HELSINKI Aleksanterink. 15. Puh. 15 54 **Jalkineita** Miehille Naisille Lapsille

Kuosikkaita pukuja ommellaan huokealla.
Pukujen koristelua ja konereikäompelua nopeasti.

Agda Montosen Ompeluliike Itä Viertotie 29. B. 36

Alusvaatteita
Päivän halvimpiin hintoihin.
Nopea valmistus.

Naisten Liike

Vladimirink. 4

Tilauksia
tehdään myöskin kundien omista kankaista
Ensimäisen luokan työ.

KOTITEOLLISUUS OY
PIRTTI
HELSINKI Bulevardik. 2.
TAMPERE Hämeenkatu 6.

Myy
Huonekaluja, puutarhakalustoja, korituoleja;
Akkunaverhoja;
Huonekalu- ja pumpulikankaita
Mattoja, pöytäliinoja y. m.;
Rauman ja Orimattilan pitsiä;
Rintaneuloja;
Puisia taloustarpeita y. m.

Ab. W. E. Lindström Oy.
Kaunovärjäämö ja kemiallinen pesulaitos.

Maan vanhin ja suurin erikoisliike suorittaa *kemiallista pesua ja värjäystä*. — Täysi takuu työn suorituksesta ja nopeasta toiminnasta. Maaseututilaukset suoritetaan viipymättä.

Mimmi Lund
Kangas ja Ompelutarpeiden kauppa **Bulevardink. 22**
Sivumyymälä Oulunkylässä.

Mimmi Helander
Fredrikink. 43. Suosittelee hyviä **Villakudonta** -ja **Kangastavaroita.**

UUSI KÄSITYÖLIIKE

Annankatu 10.
Piirtää, alottaa ja **valmistaa**
Kaikenlaisia käsitöitä.
Alhaiset hinnat!

Kotiteollisuus O. Y.
TELLERVO
Uudenmaankatu 2.

Pukukankaita, Uutimia, Pellavakudoksia, Pitsejä y. m.

PERHEENEMÄNNÄT!
Koettakaa meidän
RUOSTEGUMMIAMME

veitsien
ja haarukoiden
puhdistukseen. Gummia voidaan edullisesti käyttää myös muiden esineiden kiilloittamiseen — kuitenkin on vältettävä hopeanikkeli- ja messinkiesineiden hankaamista.

SUOMEN GUMMITEHDAS OSAKEYHTIÖN MYYMÄLÄ
Aleksanterinkatu 17

RANSKALAINEN KURELIIVILIIKE

Kasarmink. 46. Puh. 87 82

SUOSITTELEE
rikasta ja hyvin lajiteltua varastoaan
ulkolaisia ja kotimaisia KURELIIVIÄ sekä TERVEYSLIIVIÄ

Tilauksia ja Korjauksia vastaanotetaan.

Aina suuri valikoima naisten liinavaatteita.

Ennenkuin menet ostoksille, niin tutki tarkkaan N. Ä:n ilmoitussivut.

NAISTEN ÄÄNI

Naisten Ääni *ilmestyy toistaiseksi joka toinen viikko kuvallisena.*

Toimittaja: **Maikki Friberg.** *Konttori: Laivurink. 10. Helsinki. Tel. 27 29. Avoinna joka arkip. k:lo 10—4.*

Naisten Ääni *maksaa vuodelta 20 m:kaa, puolelta vuodelta 12: — Amerikassa dollarin.*

Kolmen K:n ohjelma ja uusi Saksa.

Se kasarmi- ja laboratorio-Saksa, joka hautautui hävityksen sirpaleiden alle marraskuun 11 p:nä 1918, oli inhimillisen järjestelytekniikan loistava tulos. Siellä oli kullakin kaappinsa, jonka ovelle oli selvin ja ryhdikkäin kirjaimin painettu: Pääsy asiaankuulumattomilta kielletty. Siellä elettiin ohjelman mukaisesti. Siellä vallitsi predestinatsionin järkkymättömyys.

Edelläolevassa kuvassa on tietysti paksulti maalia — niinkuin ainakin nykyaikaisessa taulussa. Mutta siinä on kaikesta huolimatta hitunen todenmukaisuuttakin.

Eräässä suhteessa ainakin tuntui ennaltamääräysoppi voimakkaasti vaikuttaneen saksalaiseen ajatustapaan. Miten monta viisaustietäjää Saksa lienee synnyttänytkin, aina nämä uskollisesti täyttivät erään velvollisuuden — milloin ohimennen muiden askartelujen lomassa, milloin elämäntehtävän kaikella totisuudella ja ankaruudella: he osoittivat naisen kutsumuksen ja määräsivät hänelle paikan elämän suuren seimen ääressä.

Heidän lähtökohtansa olivat usein erilaiset, heidän perustelunsa vaihtelivat, heidän toteamisensa olivat keskenään ristiriitaiset, mutta lopputulos oli melkein aina sama: Kinder, Küche, Kirche! Lastenkamarista keittiöön ja keittiöstä kirkkoon, tai miten milloinkin! Järjestyksen määräsi asianomaisen tutkijan systeemi ja maku.

Saksan naisten miljoonaenemmistö järjesti elämänsä tarkoin tämän ohjelman mukaan. Eikä se mikään huono ohjelma ollutkaan. Sillä oli oikeastaan vain yksi vika: se oli ulkopuolella kaikkien muiden ohjelmien. Kehitysopin valtakaudella, keskellä yhä uusia ennätyksiä tavoittelevaa edistystä, mahtavan kansallisen nousun ja laajentumisen aikana se asetti kerta kaikkiaan määrätyt rajat kansan toisen puoliskon elämälle ja pakoitti sen mukautumaan ennakolta määrättyyn kaavaan, ottamatta huomioon mahdollista kehityspainetta ja sisäistä jännitysvoimaa.

Kolmen K:n ohjelma osoittautui kuin osoittautuikin liian rajoitetuksi saksalaisellekin naiselle. Kapinoivat henget ryhtyivät ratkomaan predestinatsioniopin saumoja. Ja tuloksena leikkelystä ja tarkastelusta oli tietysti lumppu, joka oli aikansa palvellut ja joka saattoi kelvata uuden kankaan kuteiksi, mutta josta ei enää ollut pyhäksi lipuksi.

Tässä ratkomistyössä on ollut monia mukana ja sitä on suoritettu monella eri tavalla. Tällä kertaa koskettelen vain yhtä alaa, nimittäin tieteellistä tutkimustyötä, ja siitäkin ainoastaan yhtä teosta, johon sattumalta tulin kiinnittäneeksi huomiota. Kirja on nimeltään »*Das Weib und seine Bestimmung*. Ein Beitrag zur Psychologie der Frau und zur Neuorientierung ihrer Pflichten» (Nainen ja hänen tehtävänsä.) Kirjoittaja on lääketieteen tri *Mathilde von Kemnitz*, spesialisti mielisairauksien alalla. Kirjansa, jonka hän on omistanut lapsilleen, on hän kirjoittanut raskaina sotavuosina. Ensimäinen painos ilmestyi vuodenvaihteessa 1916—17. Toinen lisätty painos on vuodelta 1919.

Parina viime vuosikymmenenä on Saksassa ilmestynyt useita, itselleen tieteellisen teoksen nimeä vaativia opuksia, joiden suunta ja tarkoitus on ollut tehostetusti naisvastainen. Suurimman levikin ovat saavuttaneet Hans Blüherin ja Moebiuksen tutkielmat, varsinkin viimemainitun, jonka kirja »Der physiologische Schwachsinn des Weibes» jo voi ylpeillä kymmenen painoksen (nyt ehkä jo useammankin) yleisösuosiosta. Näiden teosten yhteinen perusteema on

ollut se vanha, ikuisen rakas: naisen psyykillinen ja fyysillinen inferioriteetti (alemmuus, huonommuus).

Siinä ei siis ole mitään erikoisen uutta tai yllättävää. Mutta uutta ja ilahduttavaa on se, että Saksan naisten ja erittäinkin akateemikkojen keskuudesta alkaa nousta yksilöitä, jotka rohkeasti ja uljaasti potkivat tutkainta vastaan. Yksi näistä ja kenties omaperäisin on juuri Mathilde v. Kemnitz.

Ollen psykiatrikko on hän samalla tietysti kokemusperäinen psykologi, joka saattaa perustaa väitteensä vuosien kuluessa tehtyihin järjestelmällisiin havaintoihin. Lääkärinä hän tuntee ihmisruumiin fysiologiset ja anatomiset edellytykset ja suhteet. Lisäksi hän näyttää perehtyneen sosiologiseen kirjallisuuteen. Lyhyesti: hänellä on useita niistä edellytyksistä, joihin perustuen mies omistaa itselleen tiedemiehen nimen. Ja juuri tieteenharjoittajana, tieteellisen tutkimuksen perusteellisuudella, tasapuolisuudella ja pätevyydellä M. v. Kemnitz tahtoo esiintyäkin.

Missä määrin hän siinä on onnistunut, se jääköön jokaisen lukijan arvosteltavaksi. Mutta koska tällä tutkimuksella saattaa olla merkitystä Saksan rajojen ulkopuolellakin, on syytä selostaa suomalaisellekin lukijakunnalle eräitä kohtia siitä. Niistä seuraavassa numerossa. Painatamme tähän vain alun lukua, joka käsittelee naisen asemaa ja merkitystä poliittisessa elämässä.

Kansalaisoikeudet.

Naisen täydentävä älyllinen työ on tuleva kysymykseen pääasiallisesti edellämainituilla ammattialoilla (kasvatus, sosiaalinen työ, oikeustiede, lääketiede y. m.), hänen tahtonsa ja toimintansa todella arvokkaat ominaisuudet taas pääsevät vaikuttamaan etupäässä poliittisessa yhteistyössä.

Olemme esittäneet todisteen siitä, kuinka välttämätöntä tämä kansamme olemassaolon kannalta on, ottamatta ollenkaan huomioon, että se saattaisi olla vanhurskauden ilmeisimpiä vaatimuksia. Mutta ilmeisimpiäkin ja tärkeimpiä kulttuurin edistysaskeleita voidaan hidastuttaa, kun pintapuoliset ajattelijat niitä *vastustavat* tai yrittävät *perustella* niiden voimaansaattamista.

Miten järjettömästi onkaan naisten äänioikeutta vastustettu, ja miten järjettömästi sitä on perusteltu! Kun jonkun kansan keskuudessa jokainen täysikasvuinen mies käyttää vaalioikeutta riippumatta hänen sivistystasostaan yleensä ja hänen poliittisesta kypsyydestään erityisesti, niin on sangen pintapuolista ja myöskin peräti epäloogillista olla antamatta naisille vaalioikeutta sillä perusteella, että heiltä muka puuttuu poliittista kypsyyttä. Aivan mahdotonta on myöskin torjua tämä oikeudenvaatimus sillä perusteella, että naisten äänioikeuden voimaansaattaminen merkitsisi puolueiden välisten toivottavien ja sopivien voimasuhteiden horjuttamista.

Yhtä hauraita kuin ne syyt, joita esitettiin naisten vaalioikeutta vastaan, ovat ne perustelut, joita naisasiataholta tuotiin esiin naisten äänioikeuden puolesta. Kuinka saatetaan viitata esim. naisen verovelvollisuuteen, jotta saavutettaisiin toivottu oikeus? Valtiossa, jossa sekä monimiljonäärillä että vähimmän veroamaksavalla työmiehellä on ainoastaan yksi ääni, ei verovelvollisuus varmaankaan voi olla vaalioikeuden perusteena.

Ei ainoastaan järjettömältä, vaan melkeinpä tympäisevältä tuntuu toinen vielä useammin esiintuotu, vielä eriskummaisempi perustelu: nainen synnyttää lapsia valtiolle, niin sanotaan, hän täyttää siten yhtä raskaan tehtävän kuin mies taistotanterella ja ansaitsee sentakia kansalaisoikeudet. Tämä ajatus ei ole voinut syntyä kenenkään äidin aivoissa! Korkeintaan voi moni äiti ajattelematta toistaa sen.

Joka on saanut elää äitiyden ihanan onnen, joka on kokenut, mitenkä äidinilo saattoi muutamien hetkien kuluttua unohtamaan kaikki tuskat ja uhraukset, hän ei mitenkään voi verrata pienen ihmislapsen maailmaansaattamista sotilaan isänmaanpuolustukseen. Nykyisen sodan hirvittävä haavoittaminen ja runteleminen, lukemattomat joukkohaudat, jotka kätkevät nuorta, tervettä elämää, ovatkin kai vaientaneet nämä äänet.

Tosinhan ei voida kieltää sitä seikkaa, että äitiyttä saattaa seurata ankara sairaus ja että vuosittaiset lapsivuoteessa sattuneet kuolemantapaukset nousevat sangen huomattavaan lukumäärään. Mutta mitä yhteyttä tällä asialla on sodan uhrien ja miesten taistelukentällä suorittamien tekojen kanssa? *Toisaalla personallisuuden korkein kehkeytyminen ja suuriarvoinen, onnellistuttava luominen, toisaalla kauhea hävittäminen ja hävitetyksi-tuleminen isänmaata suojellessa.*

Mutta yhtä vähän kuin voimme kannattaa näitä perusteita, yhtä vähän on meillä oikeus käyttää hyväksemme eri sukupuolten suorittaman isänmaallisen palveluksen erilaisuutta vastustaaksemme naisen oikeutta valtiolliseen yhdenmukaisuuteen miehen kanssa. Sillä jos rintamapalvelus vaikuttaisi ratkaisevasti vaalioikeuden saantiin, niin olisi tämä oikeus määrättävä asteettaiseksi sen mukaan, onko joku mies ottanut osaa sotaan vai eikö; rintamasoti-

laalla pitäisi olla etuoikeuksia etappisotilaaseen nähden ja tällä taas linnaväkeen kuuluvan edellä j. n. e. (Jatk.) *H. E. V.*

.....

Anna Sarlin

60-vuotias.

Kun tapaa opettaja *Anna Sarlinin*, oli se sitten hänen kodissaan tai työssään, on heti valmis sanomaan, että tuo puhe kuudestakymmenestä vuodesta ei pidä paikkaansa. On tapahtunut jokin pieni erehdys hänen syntymävuotensa kirkonkirjaan merkittäessä, vaikka isä olikin pappi ja sen arvattavasti itse suoritti. Onhan hän niin ketterä ja iloinen, eihän tukassa vielä ole yhtäkään harmaata hasta, eikä otsassa ainoatakaan kurttua.

»Opettaja on yhtä nuoren näköinen kuin rippikoulutyttö», vakuutti eräs puuseppä, joka kävi hänen luonaan hiljattain korjaustöitä tekemässä.

Mistä tämä ainainen nuoruus on kotoisin? Ei sitä voi selittää muulla tavalla kuin että se johtuu hänen ikuisesta työilostaan. Työ on hänen onnensa, hänen paras toverinsa, hänen elämänsisältönsä. Kuta enemmän hänellä sitä on, sen tyytyväisemmäksi hän itsensä tuntee. Hän on yhtä virkeä antaessaan kahdeksatta tuntiaan illalla kuin ensimäistä aamulla. Itse opetus häntä innostaa ja niinikään ne nuoret, joille hän sitä jakaa.

Jo nuorena osoitti Anna Sarlin huomattavia musikaalisia taipumuksia. Hänellä oli kaunis laulunääni, hyvä korva ja musikaalinen aisti. Siksi hän jatko-opiston suoritettuaan tykkänään antautui laulun alalle, otti laulutunteja ensin kotimaassa, sitten Parisissa ja Berlinissä sekä tutki laulunopetuksen pedagogiikkaa ja kehittyi vähitellen niin taitavaksi laulunopettajaksi, ettei hänellä ole vertaistaan meillä eikä juuri muuallakaan.

Henkilöt, jotka ovat kulkeneet maat ja mantereet laulunopetusta kuuntelemassa, ovat jouduttuaan Anna Sarlinin luokalle havainneet, että siellä he kuitenkin parhaan ovat saaneet. Ja tämä ei koske ainoastaan meikäläisiä, vaan myöskin muukalaisia. — Häntä on tanskalaiset, ruotsalaiset ja norjalaiset laulunopettajat käyneet kuuntelemassa ja aina lausuneet ihailunsa ja ihmettelynsä sen johdosta, että he kaukaisessa Suomessa löysivät juuri sitä, mitä muualta suotta olivat etsineet.

Anna Sarlin.

Anna Sarlin vakuuttaa itse hyvin vaatimattomasti, että kaikki mitä hänellä on, on kotoisin *Martin Wegeliukselta*. Hänen metoodiaan hän aina vain sanoo käyttävänsä. Toinen henkilö, jolle hän myöskin sanoo olevansa suuressa kiitollisuuden velassa, on *Anna Blomqvist*, jonka laulunopetusta hän seurasi ruotsalaisessa jatko-opistossa. — Näistä edelläkävijöilleen omistetuista tunnustavista sanoista huolimatta, ymmärtää kyllä, että Anna Sarlin koko ajan on kehittänyt opetustapaansa — onhan hän jo hoitanut laulunopetusta lähes 30 vuotta Helsingin kansakouluissa ja vielä sitäkin kauemmin suomalaisessa tyttökoulussa.

Ja siinä sivulla hän on johtanut kuoroja, kuten esim. kuuluisaa »Vuokkosten» kuoroa, ollut itse suositun naiskvartetin jäsen, joka antoi konsertteja sekä tällä että tuolla puolen Suomenlahtea, ja julkaissut lauluvihkosia.

Tämä on hänen julkinen toimintansa. Sen rinnalla on toinen, jolla on kyllä yhtä suuri merkityksensä, vaikka siitä niin vähän tiedetään. Hän on nimittäin kyennyt luomaan hauskan, viihtyisän kodin, jossa hänen monet sisaren- ja veljenlapsensa ovat Helsinkiin tultuaan löytäneet lämpimän lieden. Monet heistä ovat asuneetkin hänen luonaan, ellei muuta niin sen ajan, kun ovat olleet täällä ylioppilastutkintoa suorittamassa. Ja niiden luku lähenee jo pariakymmentä.

Oliko ihme, että tämä erinomainen »täti» merkkipäivänään joutui koko suvun juhlimisen esineeksi, paitsi että kaikki nuo lukuisat oppilaat olivat niin valmiit suosittua opettajaansa lauluilla ja lahjoilla kunnioittamaan, että Anna Sarlin näki parhaaksi kadota syntymäpäiväkseen, sillä eihän kaupunginkodissa ole tilaa vastaanottaa satoja ihmisiä. Mutta muistivat he häntä sittenkin. Ei enemmän eikä vähemmän kuin 60 kukkalaitetta koristi hänen kotiaan, kun pari päivää myöhemmin kävin sitä katsomassa ja flyygelin kannella oli aivan kuin pieni näyttely. Niin paljon siinä oli kristallia, hopea- ja kultaesineitä, omistusrunoja, adresseja, käyntikortteja, hienoja käsitöitä y. m y. m. Muutamat koulutkin keksivät sen, että kun opettaja Sarlin tuli sinne ensikerran syntymäpäivänsä jälkeen, niin he olivat valmistaneet juhlan. Sellainen oli esim. Lapinlahden kansakoululla ja näkyi suuresti liikuttaneen Anna Sarlinia, sillä enimmäkseen lapset itse siinä toimivat ja esiintyivät. Siinä tilaisuudessa tässä numerossa oleva runokin luettiin ääneen.

Jos Anna Sarlin olisi mies, olisivat viranomaiset jo aikoja sitten antaneet hänelle professorin arvonimen, niin suuret ovat hänen ansionsa

Anna Sarlin 90-luvulla.

meidän koululaululumme nähden, mutta naisena hän saa luomisen herrojen puolelta tyytyä pienois-olennon titteliin. Mutta eihän meidän naisten tarvitse tätä tapaa käyttää, vaan me voimme rohkeasti sanoa: »hän on professori alallaan.»

Maria Lehtinen.

Meillä ihmisillä on aina tapana ihannoida menneisyyttä, moittia nykyisyyttä ja kohdistaa toiveemme tulevaisuuteen. Ja siinä on kyllä perää, että menneisyydessä on voinut olla paljonkin hyvää, jota seuraava aika on haudannut raunioittensa alle, mutta sen ajan varjopuolet on jo aikoja sitten unhotettu. Meillä on esim. tapana aina ihaillen puhua noista entisaikojen erinomaisista talousapulaisista, jotka pysyivät samassa perheessä koko ikänsä ja ihankuin kasvoivat kiinni isäntäväkeensä ja heidän lapsiinsa. Se nyt riippui useistakin seikoista m. m. siitä, että moni sellainen nainen, joka ennen antautui palvelemaan, nyt on tilaisuudessa valitsemaan muitakin työaloja, ja myöskin siitä, että kotielämä niin monella tavalla on muuttanut muotoansa, käynyt enemmän ulospäinsuunnatuksi ja irrallisemmaksi.

Mutta on noita ihmeellisiä ja uskollisia talousapulaisia vieläkin, jotka ovat vuosikymmeniä olleet samassa paikassa ja kyntäneet siellä syvän vaon.

Sellainen on esim. *Maria Lehtinen*, joka, syntyneenä 1864 Sääksmäellä, tuli tri *Liliuksen* perheeseen Hämeenlinnassa ja oltuaan siellä 12 vuotta, kunnes vanha tohtori kuoli, muutti hänen tyttärensä kera Helsinkiin, jossa nyt on ollut 18 vuotta. Täten hän on tullut palvelleeksi 30 vuotta samassa suvussa. Ja aivan ihmeellisesti hän on paikkansa täyttänyt, hoitanut kaikkia hänelle uskottuja töitä niin omantunnontarkkaan, että se on herättänyt iloa ja tunnustusta kaikissa, jotka hänet ovat nähneet ja hänestä kuulleet.

Kun hän joutui tri Liliukselle, oli tämä jo 78-vuotias ja hyvin raihnainen. Ei hän enää liikkunut juuri missään, eikä jättänyt kotiaan. Häntä ei koskaan voinut jättää aivan yksin, sillä ei sitä tiennyt minä hetkenä hän tarvitsi apua. Nurkumatta otti Maria Lehtinen ollakseen aina kotona ja istui kauniina kesäiltoinakin, jolloin muut nuoret olivat ulkona, talon kuistilla, ollen valmiina heti tulemaan kun häntä kutsuttiin. Hänellä oli useimmiten kirja kädessään, sillä hän piti paljon lukemisesta, joskus tuli joku tuttavakin häntä tervehtimään, mutta itse hän ei tahtonut mennä mihinkään. Olisihan vanha isäntä sillä aikaa voinut tarvita jotain.

Kaikissa askareissaan on Maria Lehtinen hyvin taitava. Hän ylläpitää mallikelpoista puhtautta ja järjestystä talossa, keittää hyvää ruokaa ja on päälle päätteeksi näppärä käsitöissä. Kun vanha tohtori viimein, elettyään 90 vuotta, muutti majaa, jäi Maria Lehtinen, kuten sanottu, hänen tyttärensä rva *Brinckmanin* luo, joka, nuorena leskeksi jouduttuaan, jo oli ollut isän luona hänen viimeiset elinvuotensa, ja kun rva B. siirtyi Helsinkiin, seurasi uskollinen Maria Lehtinen häntä tänne ja on pysynyt hänen luonaan sekä surun että ilonpäivinä.

Jotta ihminen aina voisi uskollisesti ja iloisesti täyttää tehtävänsä, tarvitsee hän paljon sisällistä voimaa, valistunutta järkeä ja velvollisuuden tunnetta. Hänen täytyy katsoa työtään korkeammalta kannalta kuin pelkkänä raatamisena oman leipäpalansa ansaitsemiseksi ja ymmärtää, että työ on kaiken edistyksen ehto ja että juuri hänenkin työtään välttämättä tarvitaan kokonaisuuden ylläpitämiseksi. Sellainen katsantokanta edellyttää yhtämittaista sisällistä kasvamista ja oman itsensä kehittämistä. Ja sitä Maria Lehtinen ei koskaan olekaan laiminlyönyt. Hän on aina mielellään lukenut hyödyllisiä ja opettavaisia teoksia ja hän on ymmärtänyt tietojen arvon. Itse hän tosin jäi hyvinkin vähillä koulutiedoilla, mutta sen innokkaammin hän on koittanut avustaa sisarentyttäriään, jotta he, vaikka äiti onkin leski, olisivat voineet saada hyvän koulukasvatuksen.

Näin on Maria Lehtinen, vaatimattomasta ulkonaisesta asemastaan huolimatta, tehnyt elämänsä sisältörikkaaksi ja voi katsella menneitä vuosia tyytyväisenä. Ei niitä ole toimettomuudessa eletty, eikä turhuuteen tuhlattu, vaan joka kulunut päivä on ollut elämän säilyttävien voimien palvontaa ja kaikkensa antamista muiden iloksi.

M. M.

Maria Lehtinen.

Rupea N. Ä:n asiamieheksi.

Naisten Äänen asiamiehille ja ystäville.

Mikä ei mene eteenpäin, se menee taaksepäin, mitään paikallaan seisomista ei ole. Näin on luonnossa, näin on henkisten arvojen maailmassa.

Yhteen aikaan herättivät Suomen naiset paljon huomiota ympäri Europpaa toimeliaisuutensa ja eri aloilla hankkimiensa oikeuksien kautta. Heitä kutsuttiin uranuurtajiksi ja mainittiin esimerkkinä naisille muualla. Se herätti tietysti paljon ilonaihetta meidän pienessä, kaukaisessa maassamme, mutta vaikutti — ikävä kyllä, myöskin nukuttavasti. Arveltiin, että ponnisteleminen ei enää ollutkaan tarpeen, kun oli jo päästy niin pitkälle. — Vuodet vierivät, muualla naiset tekivät kuumeentapaisesti työtä ja nyt kun vertaa tuloksia, huomaa, että meillä ollaan arveluttavassa määrässä jääty jälkeen monesta muusta maasta.

Meillä on kasvanut nuori uusi naispolvi, joka, aivan kuin varakkaan kodin lapset, pitää luonnollisena, että se saa alusta pitäen vastaanottaa kaikenlaista hyvää, mutta ei ensinkään muista, että perintöä myöskin täytyy kartuttaa, muuten se piankin hupenee ja joutuu yhtäkkiä aivan toisiin käsiin. Valtiollisten vaalien tulos tänä vuonna on mitä selvin todistus siitä.

Annammeko todella asioiden luisua tätä samaa menoa, kunnes vähitellen olemme menettäneet kaikki? »Emme suinkaan», vastaatte varmaankin, mutta mitä tehdä?

On vain yksi tie ja yksi keino, joka saa aikaan muutoksen. Ja se on naisten herättäminen tuosta heidän välinpitämättömyytensä unesta. Herätyskeinoja on sekä puhuttu että kirjoitettu sana, ja molempia tarvitaan. Naiset tarvitsevat oman äänenkannattajan, joka säännöllisesti tulee heidän luokseen ja puhuu heille heidän suurista uusista tehtävistään kotien ja yhteiskunnan rakentajina. Siitä syystä N. Ä:kin perustettiin ja sentakia sitä vaikeista ajoista huolimatta on ylläpidetty, — vieläpä niin huokeahintaisenakin, että ken tahansa voi sen tilata.

Tulevana vuonnakin sen tilaushinta taaskin on vain 20 mkkaa koko vuodelta, 12 mkkaa puolelta vuodelta.

Jotta N. Ä:stä todellakin olisi vastaavaa hyötyä, täytyy se saada leviämään niin laajalle kuin suinkin. Te, sen monivuotiset ystävät, älkää milloinkaan väsykö ja kyllästykö tässä tehtävässä. Teidän työnne ja uskonne vie asiaa vuosi vuodelta eteenpäin. Jos te vetäydytte pois, niin silloin muut ei pääse alkuunkaan. Hankkikaa lehdellenne (siis omalle asiallenne) uusia ystäviä, ottakaa ehtimiseen puheeksi ne kysymykset, joita N. Ä:ssä pohditaan ja koittakaa saada välinpitämättömätkin niitä ajattelemaan.

Tilauksien kerääjät saavat kuten ennenkin lukea itselleen joka 10:nen kappaleen. Se on tosin hyvin pieni palkka, mutta ken työskentelee suuren asian eteen, tietää sen tuottavan sellaista sisäistä tyydytystä, että se jo korvaa kaiken muun. Paljon meiltä jokaiselta näinä ahtaina aikoina vaaditaan, väliin se tuntuu aivan kohtuuttomalta, mutta muistakaamme aina, että ken ei mitään kylvä, hän ei mitään niitäkään. Käykäämme siis reippaalla mielellä tehtäväämme.

••••••••

Vehkalinna Ruovedellä.

Ihmistä ohjaa usein oikea vaisto matkalle lähtiessä. Niinpä näitten rivien kirjoittaja tunsi vaistonsa tänä kesänä vetävän Ruovedelle huomattuaan sanomalehdistä, että sinne oli perustettu lepokoti, jossa annettaisiin myöskin kylpyhoitoa. Tuntui niin hyvältä päästä taas pitkästä aikaa sisämaahan hiljaisten järviemme rannoille, ja olihan Ruovesi vanhastaan tunnettu kauneudestaan. Laivamatka Tampereelta Näsijärveä pitkin on kauneimpia ja vaihtelevimpia sisäjärvireiteistämme, josta voi nauttia pilviselläkin säällä, ja virkeällä mielellä saavuin perille kuuden tunnin laivamatkan jälkeen, jätettyäni Ruoveden kirkonkylän kauas taakseni.

Vehkalinna — se on lepokodin nimi — sijaitsee nimittäin Vehkakosken läheisyydessä ja on sinne aikovien jäätävä Vehkakosken laituriin. Se on vanha sahan paikka ja hyvin vähän puoleensa vetävä, mutta saavuttuaan itse huvilaan ja tutustuttuaan lähemmin sen ympäristöön huomaa, ettei pidä antaa laivalaiturin itseänsä pettää. Vehkalinnan seutu ei antaudu katsojalle ensi silmäyksellä, mutta päivä päivältä huomaa siinä yhä uusia kauneuksia ja loppujen lopuksi on joutunut niin sen lumoihin, että ahmimalla ahmii maisemia ennen poislähtöänsä, vaikka alituinen sade verhoaa ne kosteaan sumuharsoonsa.

Vehkalinna sijaitsee mäentöyräällä ja sen korkeasta tornista on laajat näköalat joka puolelle. Suuri Tarjannevesi saarineen ja niemineen ulottautuu kolmeen ilmansuuntaan. Ikivanhat, juhlalliset riippakoivut ympäröivät rakennusta, punaiseksi maalattu puutarhakeinu peittyy miltei kokonaan yhden sellaisen alle ja saunarannassa ne vasta oikein sydäntä ilahuttavat.

Saunaranta! Eivätkö siihen liity Suomen kesän kaikkein viehättävimmät muistot. Emme me suomalaiset vaihtaisi saunarantojamme kaikkiin ulkomaan ihanuuksiin!

Vehkalinnassa on saunalla aivan erikoinen merkityksensä, sillä se lämmitetään joka päivä ja saa siellä monenlaisia kylpyjä — luontaisen terveydenhoitotavan mukaan. Erittäin voimakkaita ovat suopursuista, männynhavuista,

juhannuskukista y. m. lääkekasveista valmistetut kylvyt, mutta Vehkalinnan erikoisuutena on ennen kaikkea mainittava lääkekasvilöyly eli »huuru.» Siihen ihastuvat niin terveet kuin sairaat ja harva on se vieras Vehkalinnassa, joka voi vastustaa jokailtaisen »huurusaunan» houkutuksia. Kilvan sinne riennetään suurisilmäistä pikku Eevaa myöten, joka toimeliaasti selittää: »Eeva menee huuluun.»

Nämä herkulliset kylvyt valmistaa ja terveydenhoidosta muutenkin huolehtii hra *Juho Aalto* Tampereelta, jolla on suuri kokemus luontaisen terveydenhoidon alalla. Rauhallisella olemuksellaan ja sillä hartaudella, jolla hän työhönsä antautuu, hän saavuttaa kaikkien luottamuksen. Hänen vaimonsa, rouva *Anna Aalto*, johtaa talouspuolta.

Itse lepokodin ovat perustaneet herra ja rouva *Raski* Tampereelta. Rva Raski, o. s. Gummerus, kertoi itse paljon sairastelleensa ja koetelleensa monenlaisia parannustapoja. Hänen omat kokemuksensa herättivät hänessä ajatuksen perustaa koti, jossa sairaat saisivat hoitoa ja väsyneet lepoa. Ja niin tuli hän miehensä kanssa ostaneeksi Vehkalinnan, joka onkin kuin luotu parantolaksi.

Toriseva Virroilla.

Rakennus on erittäin hyvistä aineista kokoonpantu — sen rakennutti aikanaan itselleen asunnoksi sahanomistaja — ja sisältää se alakerrassa suuria, lämpöisiä huoneita. Järven puoleisella tilavalla verannalla voi kauniilla ilmoilla nauttia aamukahvinsa ja syödäkin. Yläkerrassa on suuri halli, joka sopii vaikka juhlasaliksi, ja sen kummankin puolen pienempiä huoneita.

Kun kulkee jonkun matkaa rakennuksesta mantereen puoleiseen suuntaan, avautuu eteen tyyni lahti ja auringonkylpyihin houkutteleva hiekkaranta, ja vähän kauvempana niemen takana on toinen pitempi ja vielä valkeampana hohtava ranta.

Vehkalinnan ympäristö tarjoaa sille haluavalle täydellistä rauhaa ja yksinäisyyttä. Naapureita ei ole. Vehkakosken kylä tosin on kivenheiton päässä, mutta se on suureksi osaksi autioitunut. Myllylle kosken partaalla sopii kuitenkin tehdä kävelymatka — ja punnita painonsa, mikä, kuten tunnettua, on kesävieraalle hyvin tärkeätä.

Rauhattomimmilla ja suurempaa vaihtelua haluavilla on tilaisuus tehdä »Pohjola»- ja »Tarjanne»-laivoilla huviretkiä esim. Ruoveden kirkolle, josta käsin sopii pistäytyä kaunistaKoveron järveä ja peloittavanimistä Helvetinkolua katsomassa. Itse kirkonkylässä on Runebergin lähde, johon sanotaan liittyvän kaikille tunnettu laulu: »Sua, lähde kaunis, katselen», mutta ainakaan tänä kesänä ei lähde kyennyt herättämään runollista tunnelmaa. Laudanpätkät ja risut uiskentelivat sen muinoin kirkkaassa kalvossa ja vain särkyneet penkit todistivat, että siihen oli joskus jonkunlaista huomiota kiinnitetty. Ainoa tulos lähteellä käynnistä olivat — kuraiset kengät.

Pohjoiseen päin voi tehdä huvimatkan Virroille. Virtain kirkonkylä hämmästyttää suuruudellaan ja upeudellaan. Erikoisesti kiintyy huomio kauniisiin pihamaihin, vanhoine, korkeine puineen ja kukkaisviljelyksineen. Kulkiessa maantietä myöten Torisevan järville päin — turistimaailmassa tunnettuja nähtävyyksiä nekin — pistää silmään suuri kontrasti maantien molemmin puolin olevien maisemien välillä. Oikealla puolen täydellinen erämaan tunnelma metsineen ja korpineen, vasemmalla vanha viljelys ja kulttuuri.

Mitä kauemmas kulkee, sitä voimakkaammaksi käy korpitunnelma ja seistessä illan pimetessä molempien viimeisten Torisevan järvien välisellä kannaksella puhutellen kolmea mökin pellavapäistä poikasta, ymmärtää, että tällainen yksinäisyys ja hiljaisuus ei ole voinut olla lyömättä leimaansa suomalaiseen luonteeseen.

Mutta palataksemme jo takaisin Vehkalinnaan, jossa ajatus mielellään viipyy poislähdettyäkin, niin on sen omistajilla aikomus laajentaa sitä aikaa myöten ympäri vuoden toimivaksi. Siihen se hyvin sopii asemansakin puolesta, sillä Vilppulan asemalta sinne pääsee mukavasti hevoskyydillä. Ympäristö tarjoaa hyvää tilaisuutta talviurheiluun ja viihtyisissä suojissa voi lämmitellä takkavalkean ääressä, jossa äsken kuluneena kosteana kesänäkin vietettiin monta kodikasta hetkeä. *A. Ä.*

•••••••••

Ihannepalvelija.

Näinä nurinniskoin kääntyneinä aikoina, jolloin useimmat kammoavat työtä ja koittavat päästä niin vähällä kuin suinkin, mutta sen-

sijaan ovat kovin huvitettuja palkasta ja aina ensimäiseksi kysyvät: »Paljonko minä saan siitä, mitä minulle maksetaan ylityöstä? j. n. e. on eräs palvelija, joka ei milloinkaan puhu tähän tapaan. —Se on valmis palvelemaan pitkin päivää, ja jos tarvitaan, vielä yölläkin. Ei se ollenkaan kurjele, eikä osoita tyytymättömyyttä; ei toisinaan hutiloi, toisinaan taas hidastele. Se on varsinkin verraton kun on kysymys siivoamisesta ja puhdistamisesta, joka onkin sen varsinainen ala.

Tämä ihannepalvelija kävi hiljattain N. Ä:n toimistossa — tuli muuten vain pelkästä hyvän hyvyydestä ja rupesi konttorihuoneen suurta, topattua kulmasohvaa puhdistamaan. Ei siitä syntynyt tuollaista hakkaamista ja piiskaamista, joka muuten melkein aina kuuluu asiaan sohvia ja nojatuoleja käsitellessä, eikä pöly liioin lentänyt ilmaan sitten taas laskeakseen alas. Se teki koko ajan tehtävänsä niin ihmeen hiljaisesti ja tasaisesti ja sai kuitenkin mitä puhtainta jälkeä syntymään.

Yltympärillä seisoi useampia ihmisiä ihaillen ja ihmetellen. »Kas tuollainen palvelija kun olisi joka talossa, niin kyllä kelpaisi. Kaikki siivoustyöt tulisivat tuossa tuokiossa suoritettua. Se ottaisi pölyn meidän kirjahyllyltämme, se puhdistaisi meidän lattiamattomme, verhomme, uutimemme, resooripatjamme, tyynymme, peitteemme, sanalla sanoen kaikki ne esineet, jotka tavallisesti täytyy kantaa ulos pihalle suurella vaivalla tai laahata jollekin ahtaalle parvekkeelle.»

Niin kaikki puhuivat ja myönsivät, että juuri tällainen palvelija olisi maailman paras. Sillä oli vain se pieni paha puoli, että se vaati koko maksunsa etukäteen, tai vähintäin kuuden kuukauden kuluessa suoritettavaksi, mutta senjälkeen se ei enää tahtonutkaan mitään, ei ruokaa, ei huonetta, ei rahaa. Se vain toimi ja totteli. Ja tätä ajatellessa täytyi kaikkien myöntää, että se ajan pitkään kuitenkin oli maailman halvin palvelija.

»Kyllä se on otettava», oli läsnäolijoiden loppuarvostelu. Mutta mistä sen saa? Se on saatavissa Lux-Elektroliikkeestä, Etelä Espland 12. Ja sen nimi on *tomunimijä*.

Hotel Finlandia Punkaharjulla.

.....

Houkutteleva tarjous.

Matkailijatoimisto *Finlandia* on keksinyt jotakin aivan oivallista. Tähän aikaan vuotta, jolloin suhteellisesti vähän matkustetaan ja suuret kalliit matkailijahotellit seisovat tyhjinä, on se järjestänyt n. k. Punkaharjuviikot, jotka kestävät aina joulukuun 20 p:vään. Näiden viikkojen kuluessa — ne alkoivat jo lokakuussa — saa jokainen, ken vierailee »Hotel Finlandiassa» Punkaharjulla vähintäin 14 vuorokautta, vapaan matkan rautateitse sinne ja takaisin. Jos vierailu kestää vain 10 päivää, saa ainoastaan vapaan paluumatkan. Tämä hinta vähennetään hotellinlaskua maksettaessa. Hotellin hinnat tuntuvat varsin kohtuulliselta, sillä yksityisiä huoneita täyshoidolla on 45 mksta vuorokaudelta.

Näin on moni, joka ei ennen ole Punkaharjua nähnyt, ei varsinkaan syksyiseen aikaan, tilaisuudessa oleskelemaan jonkun aikaa tässä ai-

Näköala Punkaharjulta.

nutlaatuisessa ihanassa ympäristössä, joka aina tarjoo uusia värivivahduksia ja uusia nähtävyyksiä riippuen siitä, millainen ilma ja millaiset valosuhteet ovat. Mutta olkoon poutaa tai sadetta, aurinkoista tai pilvistä, keskipäivän valoa tai iltapäivän hämärää, on sen korkearunkoisten, ikuisesti vihreiden honkien keskellä aina yhtä juhlallinen astua kuin jos liikkuisi ylväiden patsaiden kesken mahtavassa temppelissä, ja niiden välistä siintävät selät metsäisine harjanteineen ja saarineen eivät milloinkaan menetä viehätysvoimaansa.

Ken on työstään väsynyt ja kaipaa lepoa, matkustakoon Punkaharjulle, ken tarvitsee hiljaisuutta ja työrauhaa löytää sitä varmaan siellä ja kellä on muukalaisia tuttavia, joille hän tahtoo näyttää mitä kauneinta maassamme on, matkustakoon heidän kanssaan Punkaharjulle.

Paras on kuitenkin ensin varata itselleen huone joko Matkailutoimisto Finlandian kautta osoite Unionink. 15 Helsinki, tai suorastaan kääntyä Hotel Finlandian puoleen Punkaharjulla.

.....

Suomen Käsityön Ystäväin näyttely.

Uudessa avarassa huoneustossaan on S. K. Y:llä lokakuun aikana ollut syysnäyttelynsä. Mielihyvällä katsoja toteaa liikkeen tasaisen ja varman kehityksen sekä edulliset olosuhteet — joka on tehnyt mahdolliseksi tämän menestyksen.

Nyt vasta eri alojen työntekijät, taiteilijat, kankaalle piirtäjät, montteeraajat, kutojat, varastojen ja liikkeen hoitajat y. m. ovat päässeet sopiviin ja tarkoitustaan vastaaviin huoneisiin, joissa työ sujuu kuin itsestään ja joissa voivat sen oikean työnilon tuntea. Aurinkoiset ilmavat suojat, sopusointuiset suhteet ja kodikas tuntu olivat mielestäni ensimäiset vaikutelmat minkä allekirjoittanut sai käydessään näyttelyn viimeisenä päivänä sitä katsomassa.

Aikaa ei ollut ennen varattu tällaista käyntiä varten päivälistalleni, vaan kun sitä nyt *sattumalta* oli, oli mieluista siellä pistäytyä. — Useimmat työt olivat ainakin allekirjoittaneelle ennen nähtyjä — samoin niillekin, jotka pistäytyivät Tampereen kotiteollisuusnäyttelyssä olevassa S. K. Y:n osastossa. Tässä uudessa ympäristössä työt olivat ehkä jonkun verran enemmän edukseen, tässä kun valo ja paikansuhteet oli voitu huomioonottaa enemmän kuin Tampereella, jossa vallitsi »epätoivoinen» tilan ahtaus.

Suomen Käsityön Ystäväin kutomosali, jossa myöskin ryijyt paikataan.

Ilolla uudisti tuttavuutta monen ryijy- ja raanukudoksen kanssa, nämät kun aina tarjoavat parasta ja kauneinta mitä S. K. Y:n näyttelyssä näkee.

Uusista ryijyistä tahdon erityisesti mainita arkit. *Raf. Blomstedt*in rikasaiheisen, ehjätunnelmaisen ryijyn, sekä *Henry Ericssonin* suuren sini-harmaa- vihertävän ryijyn. Tässä viimeisessä häiritsi, jonkun verran, liian vaaleaväriset kuviot. *Sigrid Paaerin* vanhoille ryijymotiiveille rakennetussa ryijyssä ovat kuviot, kokoon nähden, liian suuret. *Impi Sotavalta* sekä *Margareta Ahlstedt* ovat sommitelleet ryijyjä, joita aina mielellään katselee. *R. Blomstedtin* itämaiseen kudontatekniikan tapaan kudottu verho on sommittelultaan hyvä ja väreiltään onnistunut — samoin hänen piirtämänsä pöytäliina — kultalanka juovineen.

Huivien joukossa huomasin erään kauniin ruskea-sini-musta raitaisen, joka sopisi mainiosti pöytäliinaksi.

Sohvapatjoista jäi mieleen eräs pyöreä, punainen, pirteämallinen silkkipatja, joka sopii turkkilaiseen ympäristöön. Sen on sommitellut *A. Bruun*. Pari kaunista verhoa, *Greta Strandbergin* sommittelemat, tahdon vielä mainita. Ne ovat kirjavaa kuviokudontaa ja hivelevän herkulliset väreissä.

Valko-ommeltöistä kiinnitti muutamat *Toini Nyströmin* liinat mieltäni. Niissä on käytetty tekniikkaan sopivia ja kauniita aiheita. Huonekalukankaat ovat huolellisesti ja aistilla suoritetut. Niissä kaipaa vain hiukan raikkaimpia väriyhdistelmiä. Toivoa täytyy että entinen S.K.Y:ssä suosittu tumman himmeä ryönnähtävä värisävy vaihtuisi mieltävirkistäviin raikkaimpiin väriyhdistelmiin. Värikylläiset kudokset, taideompeleet, ryijyt y. m. varmaankin meidän harmaata arkipäiväisyyttämme kohottaisivat.

Tämän syksyi-

sessä näyttelyssä on kyllä jo paljon oireita parempaan päin. Varsin mukava ja kodikas on n. s. »*paikkaajan soppi*», jossa ryijyn ja maton paikkaaja suorittaa taitoa ja näppäryyttä kysyvää työtään. Siellä sekä kulunut suomalainen ryijy että rikkinäinen itämainen matto korjataan ja paikataan aika taitavasti melkeinpä entistään ehommaksi ainoastaan neulan ja sopivien lankojen avulla. Onnittelemme S. K. Y:tä uuteen ajanmukaiseen huoneustoonsa.

— *r* —

.....

Katsaus omasta ikkunasta.

Naiset ovat ruvenneet kirjoittamaan, ei enää ainoastaan romaaneja ja kertomuksia, jota muotoa he nyt aina ovat viljelleet, vaan myöskin tavallisia sanomalehtikirjoituksia. Ja heillä on omia lehtiä. Ei nyt vielä täällä meillä niin aivan tiheässä, mutta naapurimaiden naisilla on jo useat omat viikkolehtensä. Onhan se jo pieni edistysaskel. Vahinko vain, että ne usein sisältävät niin varsin väritöntä tavaraa ja että niitä usein vaivaa erityinen taipumus hempeämielisyyteen ja vanhojen kuluneiden väitteiden toistamiseen, jotka eivät enää ensinkään pidä paikkaansa. Se pistää varsinkin päänsä esiin silloin, kun he rupeavat kirjoittamaan omasta sukupuolestaan. Heidän on kovin vaikea ajatella naista ihmisenä ja käsitellä häntä olentona, jolle ei mikään inhimillinen saa olla vierasta, joka on oikeutettu ja velvoitettu valitsemaan tiensä ja määräämään tehtävänsä, järjestämään olosuhteensa ja luomaan onnensa. Nainen ja sukupuoliolento on kasvanut niin kiinni naissuvun käsityksessä itsestään, että sen valossa ja sen ympärillä kaikki ajatukset toistaiseksi vielä pyörivät — oli sitten kysymys mistä elämäntilanteesta tahansa — yksinpä isänmaan rakkaudesta, uskonnollisesta harrastuksesta tai — kodinluomisesta.

Ei siitä ole pitkä aika kun eräs nainen kyhäsi kirjoituksen »Kotia-omistavista ja kodittomista» naisista. Edelliseen ryhmään kuului ne naiset, jotka olvat naimisissa, jälkimäiseen ne, jotka eivät ole. Ja tätä ajatusta hän sitten kehräsi palstamäärät ja kuvasi edellisten osan aivan ruusunhohteiseksi ja koitti lohduttaa jälkimäisiä. —Ei todella uskoisi, että on henkilöitä, jotka niin vähän tuntevat olevia oloja, ellei saisi tällaisia loistenäytteitä lukeakseen.

Mikä on koti?

Koti on paikka, missä asumme ja usein myöskin suoritamme työmme, missä lepäämme ja mihin vetäydymme silloin, kun tahdomme olla häiritsemättä, missä tunnemme olevamme vapaudessamme ja oma itsemme, missä ympäröimme itsemme sellaisilla esineillä, jotka ovat meille rakkaita, minne voimme kutsua jonkun läheisen ystävän, missä saamme olla pitkin tai poikin j. n. e. Sen kodikkuus ei riipu sen suuruudesta eikä pienuudesta, ei komeudesta eikä vaatimattomuudesta, vaan ainoastaan siitä hengestä, mikä siellä vallitsee. Ja tuon hengen luo sen asukas tai asukkaat. On väliin yksinäisten koteja, joihin astuu kuin pyhättöön, sillä jo ilmassa tuntee, että siellä vallitsee puhtaita, kauniita ajatuksia. On naimisissa olevien koteja, joissa haltijaväen epäsopu tai yleensä matala mieli ja arkiharmaa tunnelma jo ovesta sisään astuessa tulvii vastaan. Moni yksinäinen on kyennyt panemaan pystyyn kolin, jossa mitä erilaisimmat ihmiset viihtyvät, aina kasvavista nuorista harmaahapsisiin, tai ovat he jo kotinsa perustaessa ottaneet luokseen jonkun lapsen, nuoren sukulaisen, kasvatin tai hyvän ystävän ja elävät joka päivä mitä kauneinta perhe-elämää, jossa tosin eivät mitkään ulkonaiset siteet ole yhdistämässä, mutta sen enemmän sisällinen sympatia ja samansuuntaiset harrastukset. Moni taas, joka on solmittu ympäristöönsä lain ja kirkon vahvistamilla siteillä, voi tuntea itsensä yksinäiseksi ja onnettomaksi. Nämä tällaiset asiat ovat erittäin yksilöllisiä ja siksi kaikki tuollaiset määritelmät »kodittomista» ja »kotiaomistavista» ovat, paitsi mielivaltaiset, hyvin naiivit. Muistuttavat miltei entistä maantiedonopettajaa, joka selitti, että pohjoisnavalla on kylmä, etelänavalla kuuma.

Ei ole mitään harhaanjohtavampaa kuin kuvata jokin erityinen ulkonainen tilanne suureksi onnelaksi. Se vaikuttaa varsinkin nuoriin ihmisiin, jotka eivät vielä paljoakaan ole kokeneet, sillä tavalla, että he tahtovat juuri sinne suin päin ja sitten heräävät näkemään erehdyksensä kun se jo on myöhäistä. Paljoa parempi opettaa heille, että ihminen aina ja kaikkialla on oman onnensa seppä ja että hän aina, saatuaan itselleen kohtalaisesti palkattua ansiotyötä, voi luoda itselleen kodin —oli hän sitten yksinäinen tai lain siteillä solmittu toiseen.

* * *

Nyt on se aika käsissä, jolloin nuo N.Ä:n hartaat ystävät valmistavat lehdelle maaperää tulevaksi vuodeksi. Eräskin kääntyi muuan miestuttavansa puoleen ja käski hänen tilata Naisten Ääni tulevaksi vuodeksi. Hän selitti, että tekisi sen niin mielellään, olisi itse puolestaan oikein huvitettu näkemään mitä siinä puhutaan, mutta kun hän tiesi sen herättävän sellaista ihmettelyä, melua ja pilkkaa hänen tuttavapiirissään, ei hän kuitenkaan rohjennut. Toista jos hän olisi naimisissa, silloin hän voisi ottaa sen vaimonsa nimelle, mutta kun hän nyt olikin yksinäinen ....

Tämän kuultuani tuumin, että kyllä se sentään on ihmeellistä, että lehti, johon naiset kirjoittavat ja jota he toimittavat, pitää olla sellainen häpeäpilkku monen miehen silmissä,

Meidän naisemme.

Alma Collan nuorena.

Lokak. 12 p. sammui Iisalmella erään uutteran virkailijan ja samassa jalon ihmisen elinkipinä ainaiseksi. Postinhoitaja *Alma Helena Collan* pääsi silloin pitkän työpäivänsä jälkeen lepoon. Aina vuodesta 1876 oli hän toiminut Iisalmen postitoimistossa kuolemaansa asti, ensin viransijaisena ja sitten vakinaisena, täyttäen tehtävänsä niin täsmällisesti, tunnollisesti ja taitavasti, että hän voitti kaikkien postikonttorissa käyneiden jakamattoman kunnioituksen ja tunnustuksen. Hänelle oli aina selvillä, että postinhoitaja on yleisöä varten olemassa ja että hänen sitä tulee parhaansa mukaan palvella ja auttaa. Yleisö tekee kyllä usein kaikenlaisia typeriä, hermostuttavia kysymyksiä, ja monet postinhoitajat käyvät siksi aikaa myöten äreiksi, mutta Alma Collan vastasi aina kärsivällisesti, neuvoi ja opasti. Yksityisihmisenä hän oli yhtä sydämellinen ja koruton, vieraanvarainen ja avulias. Koko Iisalmi ja sen ympäristö hänet tunsi ja siksi sanoma hänen poismenostaan koski jokaiseen, ja siksi lukuisa sukulaisten, ystävien ja tuttavien joukko saattoi hänet lokak. 19 p. Iisalmen hautuumaalle, missä hän nyt lepää.

Mimmi Mäkinen.

Marrask. 15 p. täytti Siltasaaren kadun varrella sijaitsevan Elannon ruokalan taitava johtajatar *Mimmi Mäkinen* 50 vuotta. Hän on siinä suhteessa niin ihailtava, että hän aivan melutta ja tuoksinatta osaa hoitaa tuota suurta konehistoa ja saa kaikki sen eri osat niin toimimaan, ettei synny mitään aukkoja ja seisahduksia. Ja kuitenkin sen palveluskuntaan kuuluu 60 naista ja ruokavieraita käy joka päivä aamusta iltaan niin paljon kuin sen suureen saliin vain mahtuu.

Muuten Mimmi Mäkinen kuuluu niihin henkilöihin, joka on itse oman ahkeruutensa, tarkkuutensa ja opinhalunsa kautta hankkinut koko taitonsa. Hän ei ole päivääkään ollut missään talouskoulussa tai keittokursseilla. Mutta hänellä on ollut hyvät taipumukset ja hyvä tahto. Ei hän ole koskaan säästänyt voimiaan ja vaivojaan, kun on ollut tarpeen käydä kiinni täysin ottein, eikä ole pitänyt työtä rasituksena ja taakkana.

Ja työnilo ja -innostus se lopultakin on kaikkein paras opettaja, samalla kun se antaa yhä uusia voimia.

---

etteivät edes kehtaa sitä tilata, mutta sensijaan he ovat valmiit levittämään kaikkia omia kyhäyksiään naisten keskuuteen, vieläpä ihmettelemään, elleivät nämä heti tartu niihin ja ole täynnä ihailua. Mikähän lienee syy tähän?

Ehdottaisin puolestani, että N. Ä:n lukijat lausuisivat tästä mielipiteensä. Voisi siitä muodostua vaikka näin kuuluva kiertokysely: Miksi miehet pitävät arvoaan alentavana tilata naisten toimittamia lehtiä, mutta aivan paikallaan että naiset tilaavat ja kannattavat heidän sepustuksiaan?

Tähystäjä.

•••••••••

Anna Sarlinille

19 4/11 22.

Onnekas hän, ken ilonsa suurimman
löytävi työssä.
Tähtöset lempeät hänelle tuikkivat
huoltenkin yössä.
Onnekas hän, ken elämäntyöhönsä
käypi kuin juhlaan,
hetkiä kalliita kiitäväin vuosien
turhiin ei tuhlaa.

Onnekas hän, ken kauneusarvoja
sielussa kantain
kulkevi tietänsä, toisille henkensä
aarteita antain.
kukkia kylväen, poistaen poluilta
arkisen harmaan,
aukoen ovia, syttäen povia
onnekas varmaan!

Onnekas hän, ken velvollisuutensa
tarkkaan täyttää,
leiviskän kalliin, luojansa antaman
oikein käyttää.
Hälleppä varmaan täällä jo taivaskin
aukovi ukset,
siintävi silmään ikuisten rantojen
kangastukset.

Onnekas Sinä, kylvösi kaunis jo
heelmää kantaa:
sävelten soinnut kiertävät kirkkaina
kotoista rantaa.
Kauvan, oi kauvan vielä, Sä valppahin,
työtäsi jatka,
Lastesi laulaissa onnekas, ihana
olkoon matka!

Immi Hellén.

•••••••••

Emäntien kotityön huojentamiseksi.

Tänään tahtoisin suositella teille erästä pientä kirjaa nimeltä »Kotitalouden aakkoset», jonka *Hanna Therman* on kokoonsommitellut. Minulla on siihen aivan erikoiset syyni. Kuten jo sen nimestä kuulette, puhuu se vain niistä asioista, jotka tulevat kysymykseen kaikissa kodeissa, ja sitten ne esitetään aivan lyhyessä muodossa, joka merkitsee ajan säästöä.

Siinä on useimpien tällaisten neuvonantajien suurin virhe, että ne ovat niin liika monisanaisia, aivan kuin ihmisillä olisi rajattomasti aikaa. Nyt se kuitenkin on todellisuudessa niin, ettei kukaan ihminen elä sillä, ei yksinäinen nainen, ei leski, eikä moni naimisissa olevakaan, että hän vain oman kotitaloutensa parissa puuhaa. Sen täytyy muodostua välityöksi ja kaikki, joka silloin edistää sen nopeata suorittamista ja säästää aikaa sekä vaivoja, on aina ilolla tervehdittävä.

En tahdo sanoa, että tässä kirjassa olisi niin paljon sellaista, johon ei omien kokeilujensa avulla voisi päästä, mutta ken on tottumaton noihin käytännöllisen elämän monim pikkuongelmiin, voipi aluksi erehtyä ja sellainen on aina kallista. »Kokenut kaikki tietää, mutta vaivainen kaikki kokee», sanotaan ja kyllä sillä taloudenhoidossakin on paikkansa. Monen asian onnistuminen riippuu välistä aivan pienestä »niksistä», ja ellei sitä tunne, ei saa toivottua tulosta.

Hanna Thermanin kirjassa on aivan lyhyet luvut, noin puolesta sivusta kahteen, joiden otsakkeet heti ilmoittavat, mistä niissä puhutaan. On esim. luku, jonka nimi on »Keittiö.» Siinä neuvotaan aivan lyhyesti miten sen parhaiten saa puhtaana pysymään, miten hellalta poistetaan tahrat, miten keittiöpöytää, vesijohtoa ja likaviemäriä on käsiteltävä, jotta aina olisivat kunnossa, miten likaämpäriä ja puulaatikkoa on hoidettava, mihin tuhka on pantava j. n. e.

Eräs luku käsittelee kiilloitusaineita. Siinä saa tietää mikä on parasta kun tahtoo puhdistaa ja kiillottaa hopeata, kuparia, messinkiä, uusihopeata, nikkeliä, läkki- emalji- ja peltiastioita y. m. Sitten on taaskin esim luku, jossa puhutaan ruuan tarjoamisesta. Arkioloissa, missä vain kotiväki istuu pöydän ääressä ja jokainen palvelee oikeastaan itseään, ei se nyt merkitse niinkään paljon, mutta kun on vieraita, tai kun on kysymys täyshoitolasta, ovat nämä neuvot hyvinkin varteen otettavat. Silloin on emännällä tavallisesti talousapulainen, ja jos hän on tottumaton tarjoilemiseen ja epävarma tehtävistään, on erittäin terveellistä, että hän saa omin silmin lukea nuo säännöt, ne jäävät silloin paremmin mieleen.

Luvussa, joka koskee uunien lämmittämistä, ei puhuta mitään siitä, että niin pian kun on saanut tulen syttymään, ovat yläpellit vedettävät puolilleen ja alapellit sulettavat visusti kiinni, muuten palavat puut niin nopeasti, etteivät ensinkään ehdi lämmittää uunia. Aivan kokemuksesta tiedän miten hyviin tuloksiin pääsee, kun näin menettelee.

Sitten on kirjasessa hyviä neuvoja ravintoaineiden, kuten kalan, lihan, munien y. m. ostamista varten, sillä niiden suhteen voi taitamaton helposti erehtyä, niitä hankkiessa kun ei voi maistella, kuten esim. voita, leipää, juustoa y. m. Lopuksi on yksinkertaisia leipomis- ja ruokareseptejä, sellaisia, joita kukin tarvitsee ja käyttää.

Nyt kun joulusiivoukset ja joulutyöt alkavat, olen varma siitä, että te löydätte paljon varteen otettavaa tästä pienestä kirjasta, joka vain maksaa 5 mkkaa ja on ilmestynyt Werner Söderströmin kustannuksella tänä vuonna.

Rouva Toimelias.

•••••••••

Kotimaan uutisia.

Pohjolan jouluruusuja niminen joulujulkaisu on pari viikkoa sitten ilmestynyt. Se on Oulun sairaanhoitajataryhdistyksen toimittama ja sitä myydään sairaanhoitajattarien sairaskassan kartuttamiseksi. Sellaisen he kyllä ennen muita tarvitsevatkin, sillä heidän raskaassa työssään murtuvat monta kertaa voimat kesken, ja silloin on apu tarpeen. Jo siis tältä kannalta on syytä levittää yllämainittua julkaisua, jonka hinta on vain 10 mkkaa, siis varsin halpa sen runsaaseen sisällykseen ja kauniiseen ulkoasuun nähden.

Sen kolmivärisellä kansilehdellä on ruusuköynnöksien kesken nuori sairaanhoitajatar ja puhuu puolestaan lehden tarkoituksesta; kolmihaarainen palava kynttilä kertoo taas, että se on joulupöydällemme aijottu.

Sisällykseltään on lehti kaikinpuolin arvokas, sillä ovathan tunnetut kyvyt siihen kirjoittaneet, kuten esim. trit *Armas Ruotsalainen* ja *Louis Gratschoff*, jotka molemmat ovat kosketelleet lääkärialalle kuuluvia kysymyksiä. Oulun sairaanhoitajataryh-

Perheenemännät!

Säästäkää aikaa,
työtä ja rahaa
puhdistamalla kotinne sähköllä!

Luxtomunimijä

joka on monivuotisen kokemuksen, uudenaikaisen tekniikan ja tieteen viimeisten saavutuksien varteen otettu tulos, täyttää jokaisen ihannetomunimijän vaatimukset.

Sillä te voitte puhdistaa kotinne täydellisesti lattiasta kattoon, sekä huonekalut, sänkyvaatteet uutimet ja kaikki kalut, joissa on tomua.

Antakaa kojeen puhua puolestaan ja pyytäkää, että kotiinne tullaan näyttämään maailman parhainta ja halvinta tomunimijää.

Näytökset suoritetaan kodeissa maksutta ja ilman ostopakkoa. Kääntykää puhelimitse tai kirjeellisesti puoleemme. Puhelin 39 91.

Ab. Lux-Elektron Oy.

Helsinki

Et. Esplanadinkatu 12.

Kodin voi kukin kaunistaa valmistamalla
KARVAMATTOJA
Erivärisiä KARVALANKOJA valmistaa ja myy
OULUN VILLATEHDAS OY. Oulu

O. SÄHKÖLIIKE
Mi Puh. 52 35.
P Osakeyhtiö
OLA
TA KUUTUS O.y.
ERVO

V osuusliike
V r. l.
Helsinki.
Myymälä: Etelä-Esplanadik. 2.
Konttori: Vladimirinkatu 61.

I. BASTMAN'in
Paperikauppaa
suositellaan
Aleksanterinkatu 11. Puh. 89 83.

Maija Järvenpää
Kangas- ja Ompelutarpeiden kauppa.
H:ki, Iso-Robertinkatu 13.
Annankadun kulmassa.
Puh. 89 73.
Varastoon saatu suuri valikoima naisten liinavaatteita.

„KESKUS"
KAMPAUSLIIKE
Vladimirink. 3. Puh. 50 93.
Suositellaan. Kaikkea ensiluokkaista hiustyötä suoritetaan. Kauneushoitoa annetaan, finnit rypyt sekä ihomadot poistetaan. Sähköhoitoa annetaan hermostuneisuutta sekä reumatismia vastaan

Hellas Oy.
Pianotehdas
HELSINKI Aleksanterink. 50. Puhelin 661.
Alituisesti varastossa uusia pianiinoja oman tehtaan tuotteita.
Kuvallinen hinnasto saatavana ilmaiseksi.
Pianoja vaihdetaan ja vanhoja korjataan

SUOMEN KÄSITYÖN YSTÄVÄT O.Y.
HELSINKI
Fabianinkatu 27
Puhelimet:
Myymälä 22 20
Konttori 60 03
Kutomaosasto 75 42
Taideompelua ja Taidekudontaa.

Wulffin Paperikauppaa
P. Esplanadink. 43
Suositellaan.

RIKALAN
KUKKAKAUPPA
JA
SITOMO
Vladimirink. 4 Puhelin 7 10
Suosittelee kauniita kukkia
Ensiluokan työ

SISÄLLYS.

H. E. V.: Kolmen K:n ohjelma ja uusi Saksa.
Ystävä: Anna Sarlin 60-vuotias (3 kuvaa).
M. M.: Maria Lehtinen (kuva).
Toimitus: Naisten Äänen asiamiehille ja ystäville.
A. A.: Vehkalinna Ruovedellä (kuva).
Emäntä: Ihannepalvelija.
Matkahaluinen: Houkutteleva ehdotus (2 kuvaa).
— r — Suomen Käsityönystävien syysnäyttely (kuva).
Meidän naisemme (2 kuvaa).
Tähystäjä: Katsaus omasta ikkunasta.
Immi Hellén: Anna Sarlinille.
Rva Toimelias: Emäntien kotityön huojentamiseksi.
Kotimaan uutisia.
Ulkoapäin kuulumisia.

Osakeyhtiö
M. Lindroos,
myy
Kokovillasia leninkikankaita, Englantilaisia pumpulikankaita, Jalkineita ja Kalosseja.
Oy. M. Lindroos
Aleksanterink. 11

G.E. LINDGREN Harja- & Korutavaraliike
Aleksanterink. 46. Puh. 557.
Suositellaan.

Kaikki, jotka ovat tottuneet käyttämään
Mehnerit-Saippuapulveria
selittävät, että se on aivan välttämätön jokaisessa kodissa. Pesuun, tiskaamiseen, kuurakseen ja kaikenlaiseen puhdistukseen kokolailla saippuaa halvempi.
Varasto Helsingissä:
F. F. Johansson,
Iso-Robertink. 17—19.
Puh. 99 08.
Carl Thelestam & C:o
Kotka

Hinta 2 mk. Helsingissä 1922 Helsingin UusiKirjapaino O.-Y.